

— **Črnogorski mladeniči v Pragi.** „Glas Črnogorea“ poroča, da je črnogorska vlada poslala te dni iz raznih krajev dežele v Prago 36 mladeničev na tamošnje obrtne in strokovne šole. Ti mladeniči se bodo učili na državne stroške.

— **Šole istrske šolske družbe.** Početkom tega šolskega leta se odprejo štiri nove šole, ena pa, ona v Pulju — se razširi na petrazrednico. Nove šole so: štirirazrednica v Čresu, dvo-razrednica v Velikem Lošnju in enorazrednice v Ičićih, Banjolah in Gabonjimu. Tako bo imela družba sedaj 23 šol s 40 učiteljskimi osebami. To je lep napredek, cela državnica s svojim šolstvom, ki se bo še razvijala in sprejemala v svoje okrilje vse neuke in zapuščene, ki jih je tuja zloba ostavila v temi in neznanju; ali trebalo bo za družbo srca in zanimanja, pa pridejo boljši časi za Istru.

— **Kongres čeških pedagogov.** Češki listi poročajo, da se v bližnjem času vrši v Brnu ali v Pragi kongres čeških pedagogov. Glavni predmet kongresa bo reforma češkega ljudskega šolstva.

— **Gozdarska šola v Celovcu.** Za sprejem v gozdarsko šolo je lani prosilo 28 mladeničev, 12 so jih sprejeli. Poučevali so jih, kako je treba varovati gozde in tudi o lesni trgovini. Celovška občina je dala zavodu svojo hišo na Velikovski cesti za pet let na razpolago. Gojenci so plačevali v internatu mesečno 50 K in 40 K šolnine na leto, ubožnim in pridnim fantom so se dajale tudi štipendije v znesku 100 do 250 K.

— **Klerikalne zahteve v šolstvu.** Praški nadškof je izdal z ostalimi tremi škofi na vse duhovnike navodila, kako je treba izvrševati novi šolski in učni red. V teh navodilih je rečeno, da je za vso šolsko mladino ob nedeljah in praznikih maša obvezna.

— **Reforma učiteljskih.** Na agrarnem shodu v Ausseeju je naglašal poslanec Hagenhofer, da je treba drugače urediti ljudske šole, in sicer tako, da bodo služile kmetijstvu. Poslanec Fr. Grafenauer je k temu dodal, da je treba nove uredbe tudi učiteljskem, da bodo učitelji sposobni, kmetijske otroke primerno vzgajati. Tudi ta odstavek je bil na shodu sprejet.

— **Francoska in nemška vseučilišča.** Na Francoskem je 16 vseučilišč, ki so glasom nekega statističnega izkaza imele v zadnjem šolskem letu 35.670 dijakov. Za ta vseučilišča je potrošila vlada na leto 13.764.180 frankov. Nemčija ima pa 21 vseučilišč, na katerih je 37.848 dijakov, in leta 1905. je stalo 19 vseučilišč (od treh manjkajo podatki) 31.908.607 frankov. Število dijakov je v razmerju s prebivalstvom manjše nego na Francoskem; vendar treba vzeti v obzir, da niso v tem številu tehniške šole, ki stoje na enaki stopnji, na drugi strani so pa tukaj uštetni slušatelji bogoslovja, ki jih ni na Francoskem.

— **Konvencija glede pouka v poljskih semeniščih.** Ruska vlada je sklenila s sv. stolico konvencijo glede pouka v ruskem jeziku, zgodovini in slovstvu. Glasom konvencije določi škof učni načrt in izpitne naloge. Vladni uradniki bodo pristojni izpitu, toda v konfesionalnih predmetih le za kontrolo.

— **Vseučiliščno vprašanje v Bolgariji.** Vseučiliščno vprašanje jako zanima bolgarsko javno mnenje. Vlada bi rada odprla vseučilišče meseca oktobra, zato se sedaj pogaja z nekaterimi profesorji evropskih vseučilišč. Na vseučilišču se zopet otvorijo vse tri fakultete in vsi kurzi razen onih, za katere ni še profesorjev.

— **Tisočletnica vseučilišča v Kairu.** Najznamenitejše mohamedansko vseučilišče v Kairu bo v kratkem praznovalo 1000 letnico svojega obstanka. Sedaj šteje vseučilišče nad 6000 slušateljev iz vseh krajev mohamedanskega sveta. Vseučilišče ima bogate zaklade. Seveda je to vseučilišče daleč zaostalo za evropskimi vseučilišči.

— **Dunajski konservatorij.** Sestavila se je komisija, ki ima skrbeti za to, da se dunajski konservatorij podržavi.

— **Otroški vrtec v Gabrjih** pri Celju so otvorili dne 16. t. m. Želimo, da bi bil ta zavod v največji blagor slovenski mladini.

Z gospodarskega polja.

— **Živila se podraže.** Poljedelsko ministrstvo je razglasilo uspeh letošnjih kmetijskih pridelkov na vsem svetu (seveda približno proračunjeno), in sicer se je pridelalo, oziroma

se bo pridelalo v milijonih metrskih stotov: 859.86 pšenice, 407.14 rži, 331.35 ječmena, 541.19 ovsa in 937.24 koruze; skupno 3076.78 milijonov metrskih stotov. Lani se je pridelalo v milijonih metrskih stotov: 938.48 pšenice, 399.24 rži, 326.30 ječmena, 535.92 ovsa in 1051.68 koruze. Potemtakem je letošnja letina za 174.84 milijonov metrskih stotov slabša od lanske, kar bo imelo za naravne posledice splošno podraženje živil.

— **Letina medu na Kranjskem.** Kranjska čebela, ki slovi po vsem svetu zaradi nenavadne pridnosti, je bila letos posebno marljiva. Zaradi ugodnih vremenskih razmer spomladi in poleti zlasti ob času, ko sta cvetela lipa in kostanj, je bilo vedno dovolj dobre paše. Ker je vrhutega letos tudi ajda dobro obrodila, je bilo čebelam mogoče napolniti bogato zastavljeno satovje z najboljšim medom. Kranjski čebelarji — ki že davno niso imeli tako ugodne letine — bodo letos prav lahko spravili v denar ta svoj pridelek, zlasti ker so se že začeli prav pridno oglašati vnanji kupci. Kakor znano, je tudi več učiteljev čebelarjev.

— **Zvezo slovenskih zadrug v Ljubljani** so ustanovili te dni. Vsi večji denarni zavodi na Kranjskem so že pristopili k tej novi zvezi, a poslednje dni je prijavilo svoj pristop tudi mnogo istrskih zadrug.

— **Zemljiški dolgovi v Avstriji.** Zemljišča in druge nepremičnine v Avstriji so preobložene z dolgovi, ki so znašali še nedavno okoli 11 milijard.

— **Razstava kuncev.** O priliki jesenskega sejma bo v Gradcu razstava kuncev. Prijavilo se je okoli 500 razstavljalcev, od katerih je bilo pa 100 zavrženih. To bo največja razstava te vrste, kar jih je bilo doslej videti v Avstriji. Na razstavi se bo kazalo tudi, kako se dajo porabiti kože in kožuhovina kuncev v strojarstvu za usnje in v krznarstvu za kožuhovine. Kdor pojde v Gradec, naj si ogleda tudi to panogo gospodarstva, ker je tudi precejšnje važnosti. Reja kuncev ne stane mnogo, daje pa razmerno precej dobička.

— **Za trgovsko šolo v Gorici** je dovolil mestni svet goriški svoto 4000 K, in sicer je to stalni letni donesek.

— **Ruski židje v Ameriko.** Leta 1906. se je izselilo iz Rusije v Zedinjene države 186.089 Židov, v Kanado jih je dospelo 9000, v Argentinijo pa 13.500. Ruska vlada je dovolila židovski kolonizacijski družbi, da odpre po vsi Rusiji pisarne, da na primeren način urejuje izseljevanje Židov.

— **Otvoritev železnice v Meko.** Iz Carigrada poročajo, da se železnica v Meko otvori dne 19. aprila 1908. na rojstni dan preroka Mohameda. Mohamedanski romarji bodo mogli sadaj potovati v Meko tudi po železnici. Poleg tega bo možno bolje nadzirati tudi zdravstvene razmere.

— **Glavne skupščine južnoštajerskega hmeljarskega društva** dne 15. t. m. se je udeležilo nad 250 hmeljarjev iz vseh delov spodnjaštajerskega hmeljskega okoliša. Namen zborovanju je bilo odobrenje v zadevi izvršilnih odredb glede provenienčnega zakona za hmelj po društvenem vodstvu, oziroma po državnem poslancu g. Fr. Robleku storjenih korakov.

— **Davek na avtomobile.** Nižjeavstrijska dežela naloži davek na avtomobile. Na veliki avtomobil bi bilo plačati 1000 K na leto, za avto-kolo 100 do 200 K. Ljudje, ki si morejo kupovati take vozove, res lahko plačajo davek, morebiti se potem tudi malo omeji splošno nevarna vožnja z avtomobili.

— **Koliko je industr. delavstva v Avstriji.** Statistični oddelek trgovinskega ministrstva poroča, da je bilo maja meseca 1906. leta v Avstriji 12.594 industrialnih podjetij, v katerih je bilo uslužbenih 1.037.601 delavcev, in sicer 728.920 moških, 308.681 ženskih; od teh je bilo 39.673 moških in 26.579 ženskih izpod 16 let starih. Po deželah jih odpade na Češko 432.874, Nižje Avstrijsko 300.654, na Moravsko 156.577, t. j. na te tri dežele 890.105 ali 76% od vsega industrialnega delavstva v Avstriji. Po mestih jih odpade na Liberec (Reichenberg) na Češkem 221.022, na Dunaj 200.654. Od vsega delavstva pripade na predilništvo 300.828 delavcev ali 29% od skupnega števila. V 12.188 zavodih se dela s pretrganim urnikom (z odmorom opoldne), v teh je skupaj 930.930 delavcev. Od teh ima 8% deveturni ali manj kot deveturni delavnik, 45% dela po 9 do 10 ur na dan in 43% 10 do 11 ur na dan. Delavnik je za delavce navadno krajši ko za delavke, ker so delavci bolje organizirani ko delavke. Statistika tudi uči in svoj

nauk s številkami dokazuje, da čim bolj izobraženi so delavci, tem boljše strokovne organizacije imajo in tem krajše delavnike. Tako delajo kvalificirani delavci v tvornicah za stroje, v elektrotehničnih podjetjih, ladjostajih, v tvornicah za avtomobile in železniške vozove povprek po devet ur na dan. Po deželi in v malih mestih in v trgih imajo delavci daljše delavnike in krajše odmori med delom kakor v velikih industrialnih središčih. Od vseh industrialnih delavcev v Avstriji ima 728.920 ob sobotah krajši delavnik.

Listnica uredništva.

— Na Štajersko: Vaš članek o Družbi sv. Cirila in Metoda porabimo prihodnjič. Pozdrav! — P. F. v J.: Hvala! Porabimo prihodnjič. Pozdrav!

Dva učenca

s primerno naobrazbo sprejme v trgovino s knjigami, papirjem in šolskimi potrebščinami 130 9-2

ANTON UMEK v Brežicah in Krškem.

Poskusite
in priporočite
≡ izdelke ≡
Vydrove tovarne hranil
v Pragi VIII. Cenovnik zastoj.

(19) 26

Panorama kosmorama

Dvorski trg števil. 3 (pod „Narodno kavarno“).

Od 29. septembra do vštetelega 5. oktobra 1907: 138 1

Curih in potovanje po Švici.

Pokojninski zakon

za učiteljstvo na Kranjskem

z dne 30. julija 1900

izvod po 20 h, s poštnino 3 h več prodaja 131 9-2

Učiteljska tiskarna v Ljubljani.

Vse šolske potrebščine

priporoča 139 1

trgovina s papirjem in galanterijskim blagom

I. TONI, Ljubljana

Sv. Petra cesta št. 31.

Zirovnikove „Narodne pesmi za šolsko mladino“

(96) 23—8

se dobe edino v

„Učiteljski tiskarni“ v Ljubljani.

Izvod stane 20 h, s poštnino 3 h več.

Hočete kupiti

ceno in dobro pravobarveno blago?

Mána Jirsová, soproga učiteljeva

imejateljica tkalnice v Novém Hrádku nad Metnjo, Češko prodaja kanefase, sefir, damast, platno, oxford, krizete, barhet, brisače, žepne rute, prte, serviete itd. 112 13-5

Naročite in prepričali se bode, da Vas Slovanka bratski postreže.

Svoji k svojim!

Vzorci franko.

Filip Fajdiga

Ljubljana,

Sv. Petra cesta števil. 19

priporoča 136 14—1

častitemu učiteljstvu svojo

veliko zalogo

pohištva v vseh slogih.

Izdeluje tudi po naročilu.

Delo solidno in trpežno.

* * * Cene nizke. * * *

Ljubljanska plinarna

priporoča svoj

137 12—1

angleški plinov koks

kot kurivo prosto dima, saj in smradu, pripravno za kurjavo v šolah in stanovanjih.

Cenjeno učiteljstvo in slavne šolske oblasti vabimo, da si ogledajo v ljubljanski plinarni naše

plinove peči ter aparate za kuhanje

katere imamo vedno v najbogatejši izbiri na razpolago.